

at det voldsomme Fald i Agerbrugets Produktion og i Ejendomspriser og Landskyld, der indtraadte ved Midten af det 14. Aarh., fulgtes af en saa langvarig Depression, at der endnu langt ind i det 16. Aarh. næppe kan konstateres nogen Genrejsning. Her synes en Serie af smitsomme Sygdomme ikke at være tilstrækkelig Forklaring; Hasund nævner da ogsaa talrige „Uaar“. Ogsaa i 17. og 18. Aarh. hjemsogetes Norge mange Gange af meget ugunstigt Vejrlig, Misvækst og Hungersnød.

Omtrent Halvdelen af Bogen omhandler Tiden efter 1814 og gør Rede for det norske Landbrugs rige og mangesidede Udvikling i Nutiden, under Paavisning af Sammenhængen med den almindelige politiske og kulturelle Udvikling.

Gudmund Hatt.

Axel Sømme: Skogen i Norge. Det norske Arbejderpartis Forlag. Oslo 1932. 124 S. 8°.

Dette Arbejde, der fremkommer som første Led i en Serie „Norske Erhvervs- og Kriseproblemer“, omhandler Skovbruget og Trævareindustrien i Norge, en økonomisk Analyse af deres Stilling under den nuværende Krise og en Række Forslag til Afhjælpning af den store Arbejdsløshed, som Krisen har medført i Skovbygderne. Ved Form og Indhold henvender Bogen sig til en bred Offentlighed, om end i første Række til socialistiske Kredse. Geografiske Synspunkter gør sig kun lidet gældende, skønt Forfatteren, som han selv fremhæver, af Uddannelse er Erhvervsgeograf. Den, der her venter at finde en geografisk Redegørelse for Skovenes Udbredelse og Vækstbetingelser i forskellige Dele af Norges vidtstrakte Land, bliver skuffet. Dog indeholder Bogen mange Oplysninger, til dels hidrørende fra Forfatterens Førstehaandsiagttagelser i Østerdalen, som ikke alene er af nationaløkonomisk og sociologisk, men ogsaa af erhvervsgeografisk Værdi. Et Hovedresultat af Forfatterens Undersøgelser er Paavisningen af, at den store Arbejdsløshed i Norges Skovbygder ikke alene skyldes den nuværende Verdenskrise, men tillige Rationaliseringen og Overafvirkningen. I Stor-elvdal er saaledes 300 Arbejdere blevet arbejdsløse alene ved Rationaliseringen og ved Formindskelsen af Skovenes Træforraad. Selv om Norges Skove som Helhed muligvis har et ringe Tilvækstoverskud, hugges der i nogle af de vigtigste Skovbygder mere, end der dannes ved Vækst. Beskæftigelsesspørgsmaalet i Skovbygderne maa, efter Forfatterens Mening, delvis løses derved, at en større Del af Befolkningen faar Jordbrug som Hovederhverv. Endvidere peger han paa Nødvendigheden af Kulturarbejder, særlig Udgrøft-

ning af sumpet Terræn, hvorved Trævæksten kan fremmes, og slaar i det hele til Lyd for, at Norges private Skove, der udgør $\frac{4}{5}$ af Norges Skovareal, i højere Grad bringes under forstmæssig Drift. Herved skulde opnaas en tiltrængt Forøgelse af Træproduktionen. Dersom de norske Trævarefabrikkers Kapacitet udnyttedes fuldt ud, vilde den norske Skov i sin nuværende Tilstand ikke kunne levere tilstrækkeligt Raamateriale uden for stærk Hugst. Indenfor Trævareindustrien er det Træmasse- og Papirtilvirkningen, der har størst Betydning, medens den gamle Trælastindustri længe har været i Tilbagegang, fortrængt fra Eksportmarkederne af de svenske, finske og russiske Konkurrenter. Det lønner sig i Norge bedre at sætte Skovene paa kort Omløbstid og producere Raamateriale til Træmasse-, Cellulose- og Papirfabrikkerne end at producere groft Tømmer, der kræver længere Omløbstid. Den norske Gran egner sig fortrinligt til Træmasse, og intet Land har billigere Vandkraft. Ganske vist møder ogsaa norsk Træmasse, Cellulose og Papir betydelige Afsætningsvanskeligheder under den stigende Konkurrence fra andre Eksportlande og de Selvforsyningsbestræbelser, som i vore Dage hindrer alt internationalt Samkvem. Alligevel hævder den norske Produktion af disse Varer sig ved en fortrinlig Kvalitet og ved Norges heldige Beliggenhed, nær Englands og Frankrigs Markeder.

Gudmund Hatt.

Torsten Streyffert: Världens Barrskogstillgångar. Svenska Skogsvårdsföreningens Förlag. Stockholm 1931. 780 S. 4°.

Træ er — og vil sikkert vedblive at være — et af de allervigtigste Raastoffer. Selv om Staal og Cement nu anvendes til mange Formaal, hvor Tømmer før var ene om at gøre Tjeneste, saa har Træet til Gengæld fundet nye Anvendelser, særlig i Træmasse-, Papir- og Kunstsilkeindustrien, hvorved det tabte Terræn fuldt opvejes. Og Kemien aabner mange andre Muligheder for Brug af Træ. Derfor knytter der sig en Række af erhvervsgeografiske Problemer til Skoven — og ganske særlig til Naaleskoven, idet Naaletræerne jo er langt vigtigere end Løvtræerne for Verdens Forsyning af Gavntræ.

Det foreliggende Værk er udarbejdet af en Forstmand; men dets Betydning rækker langt ud over Forstmændenes Kreds. Forfatteren er ikke for intet Elev af Gunnar Andersson. Geografiske Synspunkter gør sig stærkt gældende; Bogen er i lige saa høj Grad et erhvervsgeografisk som et forstvidenskabeligt Arbejde. I Anlæg og Udførelse er den ligesaa omfattende som Zon og Sparhawks velkendte „Forest resources of the world“ og overgaar denne Forgæn-